

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/35/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124372242
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6124372242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., so sídlom Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 48 002 381, správca konkurznej podstaty úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, so sídlom Kokava nad Rimavicou 1445, 985 05 Kokava nad Rimavicou, IČO: 50 447 599, zastúpeného advokátskou kanceláriou ARIES LEGAL s.r.o., so sídlom Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému Stavebné bytové družstvo Vranov nad Topľou, so sídlom Bernolákova 1100, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 00 175 935, zastúpenému JUDr. Dušanom Kmecom, advokátom, so sídlom M.R. Štefánika 2465, 093 01 Vranov nad Topľou, o zaplatenie 41 455,44 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 21Cb/123/2024, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“ alebo „postupujúci súd“) v upomínacom konaní vydal dňa 16. septembra 2024 platobný rozkaz sp. zn. 19Up/1519/2024, proti ktorému podal žalovaný včas odpor s vecným odôvodnením.

2. Na základe návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) Okresný súd Banská Bystrica listom z 15. novembra 2024 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) Okresnému súdu Prešov ako súdu príslušnému na jej prejednanie a rozhodnutie, a to bez bližšieho zdôvodnenia.

3. Okresný súd Prešov (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému

postupujúcemu súdu a predkladajúcemu súdu na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 43 ods. 2 CSP.

4. Nesúhlas s postúpením sporu predkladajúci súd odôvodnil tým, že na strane žalobcu vystupuje obchodná spoločnosť v konkurze, za ktorú koná správca konkurznej podstaty a ktorej predmetom činnosti je okrem iného výroba a rozvod tepla. Žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu sa podanou žalobou voči žalovanému domáha zaplata pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o dodávke a odbere tepla č. 104/2010/TE/BE z 30. decembra 2009 (ďalej aj „Zmluva o dodávke a odbere tepla“) uzavretej podľa Zákona č. 657/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o energetike“), zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“) a ostatných platných právnych predpisov pre energetické odvetvia. Z článku I. bod 2. Zmluvy o dodávke a odbere tepla vyplýva, že odberateľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá dodané teplo využíva na vlastnú spotrebu alebo rozvod tepla alebo množstvo dodaného tepla rozpočítava konečnému spotrebiteľovi (...). Zmluvu o dodávke a odbere tepla žalovaný uzavrel ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí so žalovaným uzavreli zmluvu o výkone správy podľa § 8a Zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) za účelom dosiahnutia splnenia povinností uvedených v § 6 tohto zákona. Zmluva o výkone správy uzatvorená podľa § 8a Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“), pričom právny vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou a nároky z tejto zmluvy sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalovaný Zmluvu o dodávke a odbere tepla uzatváral v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytových domoch postupom podľa 9 ods. 7 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov s cieľom zabezpečiť dodávku tepla a teplej vody do bytov a nebytových priestorov konkrétnych vlastníkov, t. j. fyzických osôb ako jednej z povinností uvedených v § 6 ods. 2 písm. b) Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a povinností uvedených v uzatvorených zmluvách o výkone správy s vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v bytových domoch. Žalovaný v predmetnom spore koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytových domoch ako spotrebiteľov tepla a teplej vody, pričom podľa § 8a ods. 2 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov každoročne, najneskôr do 31. mája nasledujúceho roka, vykonáva a predkladá vlastníkom bytov a nebytových priestorov vyúčtovanie úhrad za plnenia rozúčtované najednotlivé byty a nebytové priestory. Podľa názoru predkladajúceho súdu, Zmluvou o dodávke a odbere tepla, na základe ktorej sa žalobca domáha zaplata pohľadávky, nebol založený obchodnoprávny záväzkový vzťah, ale vzťah občianskoprávny, a preto na prejednanie a rozhodnutie danej veci nie je kauzálny príslušný Okresný súd Prešov, ale všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovaného. Na podporu svojho názoru predkladajúci súd poukázal na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1VCdo/5/2019 z 28. apríla 2021, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a Zákona č. 182/1993 Z. z., ako aj na uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/21/2022 a sp. zn. 5Ndob/15/2024. Predkladajúci súd poukázal aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu týkajúcu sa spotrebiteľského charakteru zmluvy o výkone správy v obdobných veciach toho istého žalobcu, napr. sp. zn. 5Ndob/46/2024, sp. zn. 5Ndob/48/2024, sp. zn. 3Ndob/94/2024 a sp. zn. 3Ndob/97/2024.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov podľa § 43 ods. 2 CSP, po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

6. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

7. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na

pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 22 písm. e) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove.

11. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

12. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

13. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Vranov nad Topľou.

14. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

16. Podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

17. Podľa § 7b ods. 2 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, o poistení domu alebo o prenájme podľa odseku 1. Spoločenstvo rozhoduje o rozúčtovaní nákladov na správu domu a úhrad za plnenia na jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak to nevylučuje osobitný predpis. Pri rozúčtovaní je spoločenstvo povinné zohľadniť mieru využívania spoločných častí a spoločných zariadení domu vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona.

18. Podľa § 9 ods. 7 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu sa domáha zaplatenia faktúry č. OF102007088 z 26. augusta 2020, splatnej 9. septembra 2020, za dodávku tepelnej energie a opakované plnenie dodávky studenej vody na ohrev a tepla na ohrev vody zo strany právneho predchodcu úpadcu, pričom svoj nárok odvodzuje zo Zmluvy o dodávke a odbere tepla. Úpadca je obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným, teda podnikateľ v zmysle definície § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka, ktorý má v obchodnom registri v predmete podnikania zapísanú, okrem iného, výrobu a rozvod tepla. Žalovaným je správca bytového domu ako zákonom zmocnený zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, s ktorým vlastníci bytov a nebytových priestorov uzavreli zmluvu o výkone správny podľa § 8a Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, a teda subjekt vykonávajúci zákonné zastúpenie. Žalovaný vykonáva správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov, ako aj v rozsahu svojej činnosti a podľa Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uzatvára zmluvy, vrátane zmlúv o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Dodávka tepla a teplej vody je podľa § 10 ods. 6 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov jedným z plnení spojených s užívaním bytov. Zabezpečovanie dodávky plnení spojených s užívaním bytov v dome pre ich vlastníkov je predmetom správy domu a základnou úlohou správcu alebo spoločenstva, v závislosti od toho, či vlastníci bytov v dome zabezpečujú správu domu prostredníctvom správcu alebo spoločenstva. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná pohľadávka vznikla v súvislosti so správou bytového domu, pričom ide o pohľadávku proti vlastníkom bytov a nebytových priestorov, na účet ktorých (aj keď vo vlastnom mene) na súde koná správca v zmysle § 9 ods. 7 vety druhej Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu s úpadcom, resp. jeho právnym predchodcom, nepožíval status podnikateľa a Zmluvu o dodávke a odbere tepla neuzavrel v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), ale ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, predmetný právny vzťah nemožno považovať za obchodný záväzkový vzťah.

20. Najvyšší súd sa stotožnil aj s názorom predkladajúceho súdu o spotrebiteľskom charaktere Zmluvy o dodávke a odbere tepla. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30. júna 2024, je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30. júna 2024). Úpadca pri plnení Zmluvy o dodávke a odbere tepla konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a je preto dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30. júna 2024. Pokiaľ ide o status žalovaného ako spotrebiteľa, Najvyšší súd poukazuje na rozsudok vo veci sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. mája 2023, v zmysle ktorého o spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Citované závery sú podľa názoru najvyššieho súdu aplikovateľné aj na posudzovaný prípad, keď je predmetom sporu nárok zo Zmluvy o dodávke a odbere tepla uzavretej medzi dodávateľom a vlastníkami bytov, v mene a na účet ktorých pri správe bytového domu koná žalovaný správca bytového domu.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemožno považovať predmetný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným za vzťah obchodnoprávny keďže už samotná skutočnosť, že zmluva o výkone správy uzatvorená v súlade s § 8a Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestoroch je zmluvou spotrebiteľskou, vylučuje záver o obchodnoprávnej povahe právneho vzťahu, ktorý zakladá.

22. Z uvedeného preto vyplýva, že v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30. júna 2024 ide o spotrebiteľskú zmluvu, pričom vzťah ňou založený je typickým občianskoprávnym vzťahom, čo vyplýva aj z tretej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov,

ktorá upravuje pravidlo prednostného použitia Občianskeho zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. To znamená, že ustanoveniami Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou podľa Obchodného zákonníka, ako aj nároky z nich vzniknuté. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu a pripojených príloh vyplýva, že uplatňovaný nárok vznikol po nadobudnutí účinnosti tretej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, a preto možno danú právnu normu priamo aplikovať, resp. ju aplikovať bez toho, aby sa odkazovalo na rozhodovaciu prax k pravidlu prednostného použitia Občianskeho zákonníka (bližšie sp. zn. 3Obdo/5/2023).

23. Obdobný názor ako v posudzovanom prípade vyjadril najvyšší súd už vo svojich skôr vydaných rozhodnutiach sp. zn. 3Ndob/97/2024 z 12. decembra 2024, sp. zn. 3Ndob/94/2024 z 12. decembra 2024, sp. zn. 3Ndob/87/2024 z 12. decembra 2024, sp. zn. 1Ndob/88/2024 z 22. januára 2025 a sp. zn. 5Ndob/49/2024 zo 16. decembra 2024, pričom v poukazovaných rozhodnutiach dospel najvyšší súd k rovnakému záveru o občianskoprávnej povahe sporu.

24. Najvyšší súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v predmetnom konaní ide o spor vyplývajúci z občianskoprávneho vzťahu, a preto sa pri určení súdu príslušného na konanie prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. V dôsledku tejto skutočnosti tak najvyšší súd vyhodnotil nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu ako dôvodný a zároveň rozhodol, že (vecne a miestne) príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je podľa § 13 a § 15 ods. 1 CSP Okresný súd Vranov nad Topľou, a to vzhľadom na adresu sídla žalovaného nachádzajúcu sa v jeho územnom obvode.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.